

Minareden Okunan Şiir

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Cuma, 19 Nisan 2024 22:26 -

Nabî'nin nağmeleri Peygamberimizin emriyle, Medine semalarında yankılandı. Sakın terk-i edebden kûy-ı mahbub-ı Hüdâdır bu

Nazargâh-ı ilâhidir Makâm-ı Mustafâdır bu

Murâat-ı edeb şartıyla gir Nâbî bu dergâha

Metâf-ı kudsiyândır büsegâh-ı enbiyâdır bu.

Büyük çoğunluğu yüksek rütbeli Osmanlı devlet adamlarından meydana gelen Hacc kafilesi alemlere rahmet ola-rak yaratılan, mutluluk rehberi Pey-gamber Efendimizi ziyaret yolunda. Çölde günlerdir süren yorucu yolculuk bitmek üzere. Medine'ye yaklaş-tıkları bir gecede son kez mola verdi-ler. Kafiledelikler kısa bir süre içinde yorgunluktan uykuya daldılar.

Ancak biri var ki günlerdir uyku görmeyen nemli gözleri ile uzaklara dalmış;İki cihan güneşi Peygamber Efendimizin hasreti ile yanmış ve kavrulmuş. Yusuf Nâbî bu. O gece de Resulullâh'a bu kadar yakın olmanın hazzı içerisin de yerinde duramayıp gezerken...

O da ne!

Devlet büyüklerinden birisi ayağını kibleye doğru uzatmış uyumuyor mu!

Yusuf Nâbî'nin gözü karardı. Yet-kiliyi uyandıracak ve uyaracak tarzda řu sözler ağzından inci gibi saçılmaya başladı:

Nâbî'nin, yüreği yanarak söylediği nâ'tının manası řu şekildeydi.

“Edebi terketmekten sakın. Zira burası Allah Teâlâ'nın sevgilisi olan Peygamber Efendimizin bulunduğu yerdir. Bu yer Hak Tealının nazar evi. Resl-i Ekremin makamıdır. Burası Cenahı Hakkın sevgilisinin istirahat ettikleri yerdir, fazilet yönünden düşünülürse Allah Teâlâ'nın arşının en üstündedir. Bu mübarek yerin mukad-des toprağının parlaklığından yokluk karanlıkları sona erdi. Yaratılmışlar iki gözünü körlükten açtı. Zira burası kr gözlere şifa veren srmedir. Gky-zndeki yeni ay Onun kapısının yre-ęi, yaralı aşığıdır Bunun kandili dahi, işığının nurunu ondan almakta-dır. Ey Nâbî! bu dergâha ede-bin şartlarına riayet ederek gir.

Minareden Okunan Şiir

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Cuma, 19 Nisan 2024 22:26 -

Zira burası büyük meleklerin etrafında pervane olduğu ve peygamberlerin hürmetle eğilerek öptüğü tavaf yeridir.”

Sakin kimse duymasın!

Bu mısraları işiten o yüksek rütbeli kişi hemen ayaklarını toplayarak doğruldu ve:

- Ne zaman yazdın bunu? Sen-den ve benden başka duyan oldu mu? diye sordu. Yusuf Nâbî de:

- “Daha önceden hiç söylememiştim. Su anda sizi bu halde uzanmış görünce elimde olmayarak yüksek sesle söylemeye başladım, ikimizden başka bilen yok” dedi.

Bu sözler üzerine o kişi rahat bir nefes alarak:

- Madem ki bu şiiri burada söyledi burada kalsın. İkimizden başkası duyarsa, senin için iyi olmaz” diye ikaz etti.

O böyle tehditler savuradursun, Cenab-ı Hak, habibinin aşkıyla söyle-nen bu gönül açıcı ifadeleri hiç gizli bırakırmıydı? Bu ifadeleri kıyamete kadar unutulmayacak bir şekilde açığa çıkardı.

Na'tı Şerif Medine sefalarında

Kafile yoluna devam ederek sabah namazına yakın Mescidi Nebi'ye vardı. Onlar Mescid-i Nebi'ye girerken minareler-den yanık sesli müezzinler Ezan-ı Muhammedî'den evvel Nâbî nin

Sakin terk-i edebden kûy-ı mahbub-ı Hüdâdır bu

Nazargâh-ı ilâhidir Makâm-ı Mustafâdır bu

diye başlayan na'tını okuyorlardı.

Nâbî ve o yüksek rütbeli kişi hayretten dona kaldılar. Sabah namazını kıldıktan sonra Nâbî ve öbür zat namaz kıldıkla-rı camiin mezzi-nini buldular. Nâbî müezzine;

- Allah aşkı-na, Peygamber aşkına ne olur-sun söyle. Ezan-dan önce okudu-ğın na'tı kimden nereden ve nasıl öğrendin? diye sordu. Mezzinde büyük bir heyecan içeri-sinde sunları anlattı: Resul-i Ekrem Efendi-miz bu gece Mescidi Nebî'de ki bütün müezzinlerin rüyasını şereflendirerek: "mmetimden Nâbî isimli biri benî ziya-rete geliyor. Bana olan askı herşeyin üstündedir.

Bugün sabah ezanından önce, onun benim için söylediğı bu şiiri okuyarak Medi-ne'ye girişini kutlayın" buyurdu-lar. Biz de Resulullâh Efendimi-zin emirlerini ye-rine getirdik.

Nâbî mezzi-nin son sözlerini işitmez olmuştu. Gözyaşları içerisinde: Sahiden Nâbî mi dedi. O iki cihanın peygamberi Nâbî gibi bir zavallıyı, günahkârı m-metinden saymak ltfunu gösterdi mi? dedi. Evet cevabı-nı alınca da sevincinden bayıla-rak kendinden geçti.

Yusuf Nâbî

Bu mutlu olayın sahibi Yusuf Nâbî Osmanlı Devleti zamanında yetişen şair ve velilerdendir. 1642 senesinde evliyalar ve enbiyalar şehri olarak bilinen Urfa'da doğdu. Çocukluğunda Arapça ve Farsça'yı anadili Türkçe ile birlikte en iyi şekilde öğrendi. Daha sonra Yakub Halife isimli bir Kadiri şeyhine talebe oldu. Ondan dînî ilimleri tahsil etti ve ta-savvuf yolunda ilerledi. Yusuf Nâbî'deki kabiliyeti gören hocası bir müddet sonra onu yüksek ilimlerin merkezi İs-tanbul'a gönderdi.

Nâbî istanbul'a gelince di-van kâtipliğinde vazife aldı. Bir taraftan burada çalışırken diğerk taraftan da gönül ehli alimlerin soh-betlerinde bilgisini genişletiyor, yaşayışını gzelleştiriyordu.

O, Allah Teâlâ'nın dinini yaymak için yapılan cihad hareketlerine katılmaktan da geri durmadı. 1672 yılında Lehistan seferine iştirak etti Kamenice'nin zaptı dolayısıyla yazdığı siir Sultan IV. Mehmed Han tarafın-dan beğenilerek şehrin kapısına işlendi. Padişahın takdir ve iltifatına mazhar oldu. Ebced hesabıyla fetih tarihini de kapsayan şii-rin son beyti şöyledir

Tarihini felekde melek yazdı Nâbî'yâ

Düşdü Kamençe hısnına nûr-ı Muhammedî

1678 senesinde, girişte de bahsettiğimiz şekilde hacc farızasını yerine getirdi. Dö-nüşte Musahip Mustafa Pasa'yakethüda ol-du. Mustafa Paşa'nın vefatından sonra Baltacı Mehmed Pasa'nın yanında Haleb'e git-ti. Baltacı sadrâzam olunca İstanbul'a dö-nerken Nâbî'yi de yanına aldı.

Bundan sonra Darphane Eminliği ve Anadolu Muhasebeciliği gibi görevlerde bu-lunan Nâbi 1712 yılında vefat etti. Üsküdar'daki Karacaahmed kabristanına defn edildi. Kabri Sultan II. Mahmud ve Sultan II. Abdülhamid Han devirlerinde ta-mir görmüştür.

Hikmet şairi

Yusuf Nâbî devlet va-zifesinden artan zamanla-rında siir ve çeşitli eserler yazmıştır. Şiirlerinde hep iyiyi ve doğruyu vermeye çalışmıştır. Bu yönüyle o bir düşünce ve hikmet şai-ridir. Şahsi duyguları, gö-nül arzularının aşmış, haki-ki bir Müslümanın hayatı-nı hem yaşamış hem de şi-irlerinde yaşatmıştır. Geç-i-ci, fani dünyanın lezzetle-rine, hallerine aldanma-mak, kimseye haksızlık etmemek, zulmetmemek, hep müşfik ve merhametli olmak, gurur ve kibirden sakınmak şiirlerindeki nasihatlerinden en çok rastlananlarıdır. Nâbî'ye göre iyi bir insan olmanın ilk şartı her işte ve her mevzuda her zaman Allah Teâlâ'yı hatırında tutmaktır.

Nâbî rubailerinde, yoksulların hali, acı ve elemeler karşısında sabırlı olma, kanaat-kârlık, her kemâlin bir zevalinin olacağı bu sebeple Allah Teâlâ'dan hiçbir zaman ümit kesmemek gerektiği gibi günümüz insanına da ışık tutan konuları birbirinden güzel anlamlı mısralar ile dile getirmiştir.

Minareden Okunan Şiir

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Cuma, 19 Nisan 2024 22:26 -

İctima eylemese merd ile zen âlemde

Edemez sureti mevld kabl-i peyvend

İftirak eyler ise birbirisinden amma

Hem peder ferd kalır zayı olur hem ferzend

İzahı: "Alemde erkekle kadın br araya gelme-se ocuk meydana gelmez. Şayet eşler birbirinden ayrılırlarsa hem baba tek olarak kalır ocukda perişan olur."

Ayb-ı fukara eder ale'l-fevr zuhur

Mestr kalır hayli zaman ayb-ı kibar

Pinhan olamaz az ise de bahye-i kefş

Pşide kalır hezâr çâk-ı destâr.

İzahı: "Yoksulun ayıbı anında ortaya çıkar. Ekâbirin ayıbı ise uzun süre örtülü kalır. Nasıl ki pabutaki yırtık az da olsa gizlenemez. Oysa sarıkta binlerce yırtık bile olsa gizli kalır."

Erzan metâ-ı fazl  hüner ta o denl kim

Bin marifet zamânede bir âferinedir

Ebn-âi dehr her hünere âferin verir

Yâ Rab bu âferin ne tükenmez hazne-dir.

İzahı: "Fazilet ve hnerin metâı o denli ucuz ki bu zamanda, bin marifet bir aferinle karşıla-nır. ağın adamları da her hünere bir aferin verirler. Allahım, bu aferin ne tükenmez ha-zine imiş."

Devlet anın ki bezm-i âlemde

Minareden Okunan Şiir

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Cuma, 19 Nisan 2024 22:26 -

Eyleyp kendi haline dikkat

Kendi aybın tecessüs eylemeden

Bulmaya gayre bakmağa fırsat

İzahı: "İkbal ve mutluluk o kimseye ki; bu dünyada kendi durumuna dikkat ederek, kusurlarını araştırmak yüzünden başkaları-nın hata ve ayıplarına bakmağa fırsat bula-maz."

Nâbi'nin manzum eserleri; Türkçe Müretteb Divan, Farsça Divane, Hayriye, Tercüme-i Hadis-i Erbain, Hayrâbâd ve Sur-nâme'dir.

Mensur olanları ise; Fetih-name-i Kamanıe, Tuhfetü'l Haremeyn, Zeyl-i Siyer-i Veysi ve Mnşeatıdır.

Ey Gözümün Nuru!

Ey nihâl-i emen-ârâ-yı edeb

Nr-bahsâ-yı dil  ddei eb

Varma gayrın evine bî-davet

Ola amma o da ehl-i hîrfet

Vardığın meclis ota ehl-i reşâd

Olmaya encümen-i fîsk  fesâd

Olma meclis de ne prg ne hamş

Vakt ile gah zeban ol gehi gş

Olur insanda zeban bir, iki gş

Sen dahî söyle bir, ol iki hâmuş

Minareden Okunan Şiir

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Cuma, 19 Nisan 2024 22:26 -

Kimseye verme huşunetle cevâb

Lutf ile izzet ile eyle hitâb

Kimsenin aybını urma yüzüne

Gûşunu bâb-ı kabul et sözüne

Eyleme kimseyi ta 'a techîl

Etme mahlûk-ı Hudâyı tahcîl

Hele neylersen et ey ruh-ı revân

Olma hatır-şiken ü tûnd-zebân

Açıklaması:

Ey edeb ve terbiye çimenini süsleyen fidan. Ey babasının gözüne ve gönlne nur bağışlayan oğul!

Başkasının evine davet edilmeden gitme. Davet eden kimse de gönül ehli olmalıdır.

Gittiğin meclis doğru yolda olanların toplandığı bir yer olmalı. Fısk ve fesat cemiyeti olmamalıdır.

Bir mecliste ne fazla konuş ne de sus. Zamanı gelince konuş ve dinle.

İnsanda dil bir kulak ikidir. Sen dahi bir söyle iki dinle.

Kimseye sertlik ve kabalıkla cevap verme. İyilik ve saygı ile insanlara hitap et.

Kimsenin aybını yüzüne vurma. Kulağını insanların doğru sözüne kabul kapısı yap.

Minareden Okunan Şiir

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Cuma, 19 Nisan 2024 22:26 -

Kimsenin bilgisizliğini asla ortaya çıkarma. Allah'ın yarattığı bir kulu utandırma ve küçük düşürme.

Ey canınım canı, bilhassa ne yaparsan yap, kalp kırma, gönül yıkma, sert sözlü de olma.

Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil